

Systematika a charakteristika soudnictví, státního zastupitelství a právní služby

Ing.Mgr. Tomáš Klusák

Obsah přednášky

- o Postavení soudnictví ve státním mechanismu
- o Soudnictví
- o Státní zastupitelství
- o Právní služba

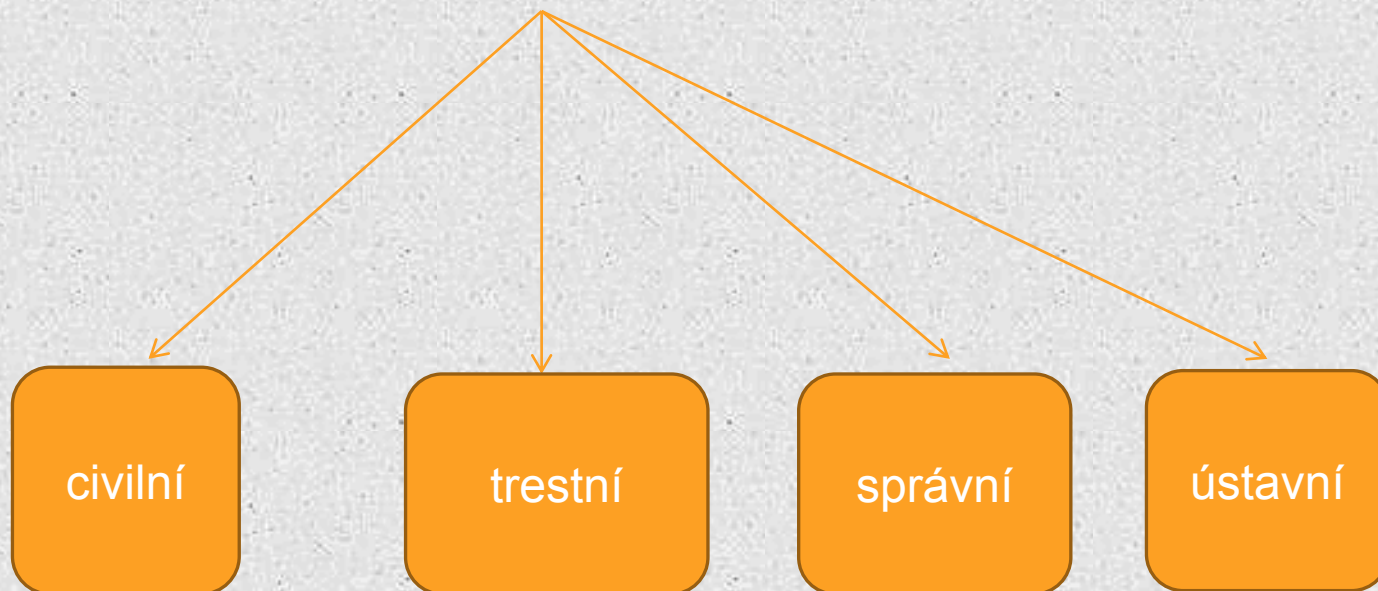
Postavení soudnictví ve státním mechanismu

- o Hlavním úkolem je poskytovat ochranu právům
- o Právo na soudní ochranu zakotveno v důležitých mezinárodních právních dokumentech
  - o VDLP(1948) - OSN
  - o EÚLP (1950) - Rada Evropy

Postavení soudnictví ve státním mechanismu

- o V ČR zakotveno v LZPS + Ústava
  - o Moc zákonodárná, výkonná a soudní
  - o Základní práva a svobody jsou pod ochranou soudní moci
  - o Soudní moc vykonávají nezávislé soudy
  - o Nezávislost a nestrannost soudce, jeho neodvolatelnost, neslučitelnost s jinou funkcí

Soudnictví

Soudnictví

- o Charakteristické rysy:
  - o Specializace a odbornost
- o Základní principy:
  - o Výkon soudní moci soudem
  - o Výkon soudní moci jménem republiky
  - o Nezávislost soudů
  - o Rozhodování senátem a samosoudcem
  - o Účast laického prvku na soudnictví

Civilní soudnictví

- o Postup dle OSŘ, jež stanoví, že v občanském soudním řízení se projednávají a rozhodují věci:
  - o občanskoprávní
  - o pracovní
  - o rodinné
  - o družstevní, jakož i obchodněprávní
- o pokud je neprojednávají a nerozhodují jiné orgány

Trestní soudnictví

- Ochrana společnosti rozhodováním o vině, a pokud je zjištěna, tak o trestu či jiných opatřeních
- Stát plní funkci ochrannou (ochrana společnosti)

Správní soudnictví

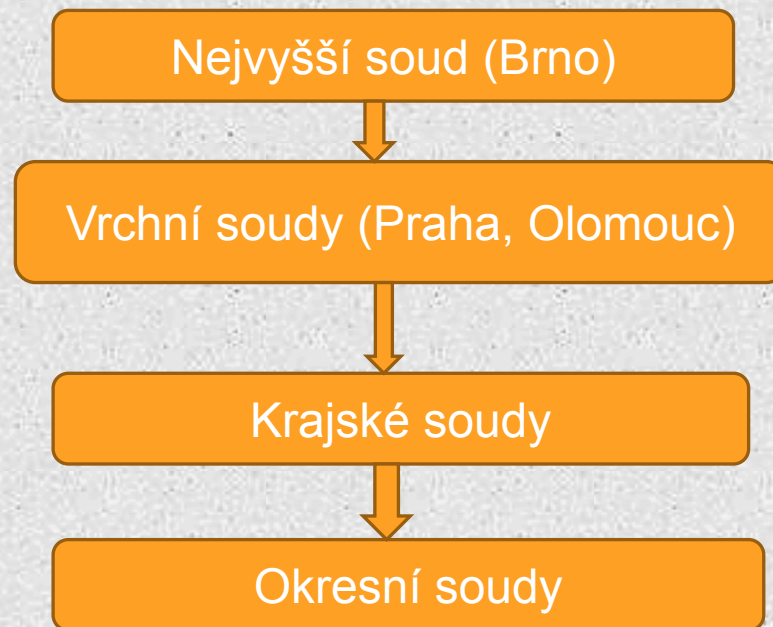
- o Přezkum rozhodnutí, jež vydaly státní orgány ve správním řízení
- o Prostředek ochrany před nezákonnými rozhodnutími veřejné správy
- o Vrcholný soudní orgán NSS. Zajišťuje jednotu a zákonnost rozhodování prostřednictvím kasačních stížností
- o Soudy v SS rozhodují:
  - o o žalobách proti rozhodnutím vydaných v oblasti veřejné správy
  - o o ochraně proti nečinnosti správního orgánu
  - o o ochraně před nezákonným zásahem správního orgánu
  - o o kompetenčních žalobách
  - o ve věcech volebních, politických stran a hnutí

Ústavní soudnictví

- o Ústavní soud (Brno)
- o ÚS je samostatný, nezávislý a specializovaný ústavní orgán moci soudní
- o Úkoly: chránit ústavnost, chránit základní práva a svobody, garance ústavního výkonu soudní moci, přezkum souladu MS s ústavou
- o Neodvolatelný a nerozpustitelný
- o 15 soudců
  - o Soudcem může být bezúhonný občan, volitelný do senátu, má vysokoškolské právnické vzdělání a byl 10 let činný v právnickém povolání
  - o Jmenován prezidentem se souhlasem senátu na 10 let
  - o Předseda, 2 místopředsedové, 4 x 3 čl. senáty

Soudní soustava

- o Uspořádání, struktura, stupně a vztahy mezi soudy jako články soudní soustavy, civil+trest

Soudní soustava

o Správní soudnictví

Nejvyšší správní soud (Brno)

Krajské soudy

Okresní soudy

- o Nejnižší článek SS
- o První stupeň jak v civilních, tak v trestních věcech
- o Složení:
  - o Předseda, místopředsedové
  - o Předseda senátu a další soudci
  - o justiční čekatelé, VSÚ, asistenti soudců, soudní tajemníci a soudní vykonavatelé

Krajské soudy

- o Druhý článek SS
- o Soud odvolací vs. soud prvního stupně vs. správní soudnictví
- o Rozhodování v senátech
  - o Předseda senátu + 2 přísedící, když soud prvního stupně v trestních věcech
  - o Předseda senátu + 2 soudci v ostatních případech

Vrchní soudy

- o 3. článek SS
- o Praha, Olomouc
- o Soudy druhého stupně ve věcech, v nichž rozhodovaly v prvním stupni krajské soudy
- o Rozhodování v senátech složených z předsedy senátu a dvou soudců

Nejvyšší soud

- o Vrcholný soudní orgán (Brno)
- o Zajišťuje jednotu a zákonnost rozhodování
- o NS sleduje a vyhodnocuje pravomocná rozhodnutí v OSŘ a TŘ. Na jejich základě v zájmu jednotného rozhodování soudů zaujímá stanoviska k rozhodovací činnosti soudů ve věcech určitého druhu
- o Trestní kolegium, občanskoprávní kolegium a obchodní kolegium

Specializované soudy

Ústavní soud (Brno)

Nejvyšší správní soud

Rozhodčí soudy

Státní zastupitelství

- o Součást moci výkonné
- o Orgán státu zastupující veřejnou žalobu v trestním řízení, dohled nad vyšetřováním
- o Státní zástupce
  - o Dodržuje zásady stanové pro státní zástupce zákonem
  - o Postupuje svědomitě, nestranně, spravedlivě a bez zbytečných průtahů
  - o Odmítnutí vnějšího zásahu, jež by mohl způsobit porušení výše uvedených povinností

Státní zastupitelství

- Nejvyšší státní zastupitelství (Brno)
  - Nejvyšší státní zástupce – Pavel Zeman

Vrchní státní zastupitelství (Praha, Olomouc)

Krajská státní zastupitelství

Okresní státní zastupitelství

Právní služba

- o Advokacie
- o Notářství
- o Daňoví poradci
- o Soudní exekutoři
- o Patentoví zástupci

Advokacie

- o Povolání, jehož obsahem je poskytování právních služeb jiným osobám
- o Zastupování před soudy a jinými orgány, obhajoba v trestních věcech, sepisování listin, právní rozборы a analýzy

vše zpravidla za úplatu

- o Advokáti organizováni v ČAK

Notářství

- o Notář jen F.O.
- o Notářskou činností se rozumí sepisování listin o právních úkonech, osvědčování právně významných skutečností a prohlášení, přijímání listin a peněz do úschovy
- o Notářský úřad= soubor pravomocí k notářské a další činnosti stanovené zákonem je dále spojen s místem výkonu této činnosti, tedy sídlem notáře, jež je určeno při jmenování.
- o Sídlo je tedy určitým obvodu
- o Počet notářů je numerus clausus

Daňoví poradci

- o Poskytování právní služby, finančních ekonomických rad ve věcech daní, odvodů, poplatků a jiných podobných plateb, jakož i ve věch, jež s daněmi přímo souvisejí
- o DP je FO zapsaná do seznamu daňových poradců
- o Služby se poskytují na základě smlouvy

Soudní exekutoři

- o Činnost hlavně v oblasti výkonu rozhodnutí soudních orgánů
- o Postavení veřejných činitelů, ale stále soukromoprávní subjekt
- o Postavení upraveno exekučním řádem
- o Jmenuje/odvolává ministr spravedlnosti, určuje i počet exekutorských úřadů
- o Poskytování právní pomoci, soupis exekutorských zápisů, přijímání věcí do úschovy, činnost soudního vykonavatele, provádění dražeb na návrh vlastníka

Patentoví zástupci

- o Odborné osoby poskytující pomoc F.O. + P.O. ve věcech týkající se průmyslového vlastnictví
- o Činnost PZ:
  - o Zastupování před Úřadem pro průmyslové vlastnictví a jinými správními orgány
  - o Poskytování rad vztahující se k patentovému inženýrství a jiné méně běžné činnosti
- o Nutnost být zapsán v rejstříku Komory patentových zástupců

Otázky???

Děkuji za pozornost

Literatura

- TOMANCOVÁ, SCHELLE K., SCHELLEOVÁ, I., HYNŠT, A., *Základy práva (nejen) pro školy*. Jaroslava Tomanová a kolektiv. 1. vyd. Boskovice: ALBERT, 2007. 360 s. Právo. ISBN 80-73-26-110-3
- STAVINHOVÁ, J., *Civilní proces a organizace soudnictví*. Brno : Doplněk, 2003. 660 s. ISBN 80-210-3271-5